HIMNO NACIONAL DI ARUBA

tekst: E. A. BENNETT
foto: R. DE GRAAFF



Na voor het eerst, bij de inauguratie van het gebouw "Edificio Parlamentario di Aruba," het provisionele volkslied van Aruba gehoord te hebben, en in een krant het volgende gelezen te hebben: "Por cierto esaki tabata e promer vez ku e himno popular di Aruba a ser presenta den forma di un marcha, cual tabata hopi impresionante," kon ik niets anders doen dan mezelf afvragen waarom die verandering van 3/4 maat (valse) naar 2/4 maat (marcha).

Het streven naar een eigen vlag, wapen (die er al is sinds de A.B. 15 november 1955) en volkslied komt zeer zeker overeen met het streven naar een "Status Aparte." Nu is het zo dat er een lied bestaat, spontaan gecomponeerd door twee Arubanen, R. Wever (tekst) en Padú Lampe (muziek) dat de naam draagt van "Aruba Dushi Tera" en in de verzameling van liederen uit de Antillen n.l. "Nos ta Canta" betiteld als "Himno di Aruba" (onofficieel dus) en dat door iedereen van het eiland Aruba als zodanig ook beschouwd wordt, doordat juist door tekst en muziek precies hetgeen Aruba is en wat men precies voelt voor dit eiland zo raak weergegeven wordt.

Spontaan dus, is dit lied uit de creatieve geest van twee Arubanen ontstaan, in een 3/4 maat (valse). Hieruit bleek dus, dat de componisten bewust of onbewust, muzikaal gesproken, al lang bezig waren met een dekolonisatie van de geest en niet bezweken waren voor de muzikale koloniale indoctrinatie van een mars (het Wilhelmus en alle verzetsliederen die velen van ons op school moesten leren en zingen). Men had dus iets authentieks, iets eigens. Waarom een verandering van wals tempo in een mars tempo? De enige denkbare reden die te vinden is, is, dat men er van uit gaat dat een wals niet representatief genoeg is om te spelen bij officiële gelegenheden, omdat alle andere landen een mars hebben. Is dat wel zo?

Het Engelse volkslied "God save the King/Queen" is gecomponeerd in 3/4 maat. Een der grootste mogendheden van de wereld, de U.S.A., heeft haar volkslied "Stars and Stripes" in 3/4 maat. En zo kan ik wel doorgaan. De meeste, zo niet alle Zuid-Amerikaanse landen, hebben een mars tempo, maar bij deze landen zit er ook wat anders achter deze volksliederen. Nemen we een kijkje in de geschiedenis van het volkslied van de Zuid-Amerikaanse landen, dan zien we dat de meeste volksliederen uit deze landen, kunstmatige, niets eigens inhoudende composities zijn van Spanjaarden of Italianen in een Italiaanse, Franse, Duitse of moederland bindende stijl. Bijvoorbeeld: het volkslied van Colombia is gecomponeerd door een Italiaanse tenor die in Bogotá achterbleef nadat zijn operagezelschap een mislukking bleek te zijn. Het volkslied van Chile is het werk van een Spanjaard die nooit een voet op Chileense bodem gezet had. De nationale hymne van Mexico is een compositie van Jaime Nunó, een Spanjaard die zich later in de Verenigde Staten vestigde en in Buffalo muzieklessen gaf. Juan Aberle, een Italiaanse musicus, die in Zuid-Amerika woonde, is de maker van het volkslied van El Salvador. Het volkslied van Panama was oorspronkelijk een schoollied, gecomponeerd door een Spaanse musicus die in Panama woonde, en dat de titel droeg van "Himno Istmeño"



E. A. Bennett: Is de wals niet representatief genoeg?

Na de afscheiding van Panama van Colombia werd de "Himno Istmeño" verheven tot volkslied van Panama. Het Cubaanse volkslied is een spontane creatieve uiting van een orkestleider toen het bevrijdingsleger Guanabacoa binnenviel gedurende de Cubaanse Vrijheidsoorlog. Het volkslied van Uruguay was een improvisatie van een Uruguayaanse amateurmusicus. Dat lied mocht de eer hebben in een wedstrijd tot volkslied van Uruquay verkozen te worden. Dit volkslied is melodisch gezien gecomponeerd in een Italiaanse stijl en lijkt op het "Koor der Gondoliers" uit de opera "Lucrezia Borgia" van de Italiaan Donizetti.

Het Argentijnse volkslied werd geschreven door een muziekleraar in Buenos Aires en lijkt ook op een aria uit een oud Italiaanse opera. Trouwens het is het langste volkslied der Zuid-Amerikaanse landen. Het oudste volkslied der Zuid-Amerikaanse landen is het volkslied van Venezuela, het "Gloria al Bravo Pueblo" bijgenaamd de "Venezolaanse Marseillaise," dat gecomponeerd werd door Juan Landaeta gedurende de Revolutionaire Oorlog. Haar bijnaam kreeg ze, omdat ze melodisch en wat tempo en karakter betreft (een mars) zo sprekend op de Franse Marsellaise lijkt (De Marseillaise is het Franse volkslied, dat oorspronkelijk gecomponeerd werd voor het Rijnleger en dat later populair gemaakt werd door de revolutionnaire delegatie die van Marseille naar Parijs werd gezonden (1792-1793).

En "last but not least" het onofficiele volkslied van Curacao, om niet te ver van huis te blijven, werd getoondicht door frater Candido met tekst van frater Radulphus. Dit volkslied werd gecomponeerd in een 4/4 maat met een sterk marsachtig karakter. A propos, het is zeer opvallend dat het partijlied van de politieke partij de P.P.A. begint met dezelfde aanhef(noten) als "Nos tera ta baranca" van Curacao, om zich melodisch langs dezelfde akkoorden van "Nos tera ta baranca" te bewegen (plagiaat soms?). Het eerste partijlied van de M.E.P., voor zover ik mij herinner, was het lied "Ariba tur Paisnan" van P. Schwengle in 3/4 maat, met veranderde tekst. Het partijlied dat heden ten dage door de M.E.P. gebruikt wordt is een in marstempo gecomponeerd lied van L. Rivadeneiro. De A.V.P. heeft voorheen een tumba gebruikt n.l. "Victoria ta den nos man" om tenslotte het onofficiële volkslied van Aruba "Aruba dushi tera" (onveranderd dus in 3/4 maat) te gebruiken. Dit kleine resumé van de partijliederen der drie politieke partijen op Aruba brengt mij tot de volgende vraag: Heeft een politieke partij in zekere zin een stuk culturele verantwoordelijkheid voor het uitgebrachte volkslied of wordt letterlijk alles gerelateerd aan een streven waarbij er zelfs soldaten zullen vallen als dat moet. Een mars drukt zeer zeker het marcheren van soldaten, met kanonnen, geweren en mitralleurs uit. Om met recht te kunnen spreken van een "Arubaanse natie" zullen de muzikale culturele uitingen van Aruba ook weergegeven dienen te worden in haar volkslied. En dat hebben Padú en Rufo Wever jaren geleden ingezien door een vorm te kiezen waarin dit het best tot uiting kwam.

Als er een muzikale vorm is waarvan geen van de drie benedenwindse eilanden zeggen kunnen, dat de oorsprong ervan op een van de eilanden te vinden is, dan is dat wel de Antilliaanse wals en is gemeengoed van alle drie de eilanden. Het bevreemdt mij des te meer dat juist in deze tijd, waarin zoveel gedaan wordt om oude gebruiken, folklore en muzikale vor-

men en uitingen op Aruba in ere te herstellen (ik denk hierbij aan de Dandé-wedstrijd in december 1974 gehouden, en de onlangs in juni gehouden Dera Gai-wedstrijd) de Antilliaanse wals opzij geschoven moet worden voor een mars. Als Arubaans componist zou ik dat als een klap in mijn gezicht beschouwen.
Nog erger wordt het, als men zich bedenkt, dat de wals bij een der oudste Arubaanse gebruiken gespeeld moest/moet worden. Het was voorheen (en nu nog) een gebruik, dat op een bruiloftsfeest bruid en bruidegom op de heerlijke tonen van een Antilliaanse wals het bal openden. Van de drie benedenwindse eilanden heeft juist Aruba het meest eigen (onofficiële) volkslied in een vorm die verankerd ligt in haar oude gebruiken. Curacao en Bonaire hebben een (onofficieel) volkslied in een marstempo.
Alejo Carpentier, de Cubaanse dichter en schrijver, schreef in een artikel "La musica Cubana en estos 20 últimos años" de volgende leuze die geuit werd door een groep Afro-Cubaanse musici:
"ABAJO LA LIRA," "VIVA EL BONGO."

Ter afsluiting van dit artikel tegen deze waanzinnige verandering wil ik de volgende improvisatie op bovengenoemde leuze geven: "MARCHA ABOW," "BIBA NOS WALS." ●



VORMA

SKOL I KOMUNIDAT

6e JAARGANG
NOVEMBER 1975

MAANDBLAD VAN DE VAKBOND LEERKRACHTEN ARUBA

9

1e kongreso di V.L.A. (eerste deel), pag. 1 t|m 7

V.L.A. in Genève, pag. 8

E paisnan den desaroyo, pag. 12

Surnam independiente, pag. 13

Himno nacional di Aruba, pag. 15

Onderwijzer: een zenuwenbaan, pag. 16



BIJ DE VOORPLAAT:

drs. R. R. van Breet:

"demokratisering van het onderwijs op Aruba laat veel te wensen over."